

Prof. univ. dr. Augustin FUEREA

DREPTUL UNIUNII EUROPENE
- principii, acțiuni, libertăți -

Distincții acordate autorului:

- **Premiul Academiei Române** „Nicolae Titulescu” pentru lucrarea *Drept instituțional comunitar european*, ediția a II-a, 1996;
- **Premiul Uniunii Juriștilor din România** „Victor Dan Zlătescu”, în domeniul dreptului comparat, pentru lucrarea *Drept instituțional comunitar european*, ediția a V-a, 2000;
- **Premiul Institutului Național de Administrație** pentru activitatea desfășurată în calitate de formator, 2007.

Prof. univ. dr. Augustin FUEREA

**DREPTUL UNIUNII EUROPENE
- principii, acțiuni, libertăți -**

Universul Juridic
București
-2016-

Editat de S.C. Universul Juridic S.R.L.

Copyright © 2016, S.C. Universul Juridic S.R.L.

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin

S.C. Universul Juridic S.R.L.

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată fără acordul scris al

S.C. Universul Juridic S.R.L.

**NICIUN EXEMPLAR DIN PREZENTUL TIRAJ NU VA FI
COMERCIALIZAT DECÂT ÎNSOȚIT DE SEMNĂTURA
AUTORULUI ȘI ȘTAMPILA EDITORULUI, APLICATE PE
INTERIORUL ULTIMEI COPERTE.**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

FUAREA, AUGUSTIN

Dreptul Uniunii Europene : principii, acțiuni, libertăți / Augustin Fuerea. -

București : Universul Juridic, 2016

Conține bibliografie

ISBN 978-606-673-789-0

341.217(4) UE

REDACTIE: tel./fax: **021.314.93.13**
tel.: **0732.320.666**
e-mail: **redactie@universuljuridic.ro**

DEPARTAMENTUL tel.: **021.314.93.15**
DISTRIBUȚIE: fax: **021.314.93.16**
e-mail: **distributie@universuljuridic.ro**

www.universuljuridic.ro

CUVÂNT-ÎNAINTE

Lucrarea pe care o oferim cititorilor reprezintă o continuare, firească, a demersurilor științifice anterioare, demersuri destinate aprofundării și actualizării problematicii dreptului Uniunii Europene. Se adresează, deopotrivă, teoreticienilor și practicienilor dreptului, dar și specialiștilor aparținând altor domenii. În vederea realizării, efortul de documentare a vizat, cu precădere, studiul legislației Uniunii Europene (izvoare primare și derivate), valorificarea doctrinei relevante pentru materie, existentă în țară și în străinătate, dar și a jurisprudenței Curții de Justiție a Comunităților Europene, respectiv a Curții de Justiție a Uniunii Europene (Curtea de Justiție, Tribunalul și Tribunalul Funcției Publice). O atenție deosebită am acordat, în egală măsură, principalelor instrumente de lucru ale unor instituții și organe ale Uniunii Europene, instrucțiunilor ori normelor interne de transpunere sau aplicare a dreptului Uniunii Europene.

Cu alte cuvinte, cartea, care pornește de la concepte și aspecte evolutive, prezintă opiniile, existente în materie, legislația Uniunii Europene și jurisprudența instanțelor Comunităților Europene/Uniunii Europene.

Aceasta reunește, la niveluri diferite de aprofundare, valențe specifice unui curs universitar (prin structura gândită și prin gradualitatea prezentării informațiilor), dar și caracteristici proprii monografiilor, studiilor și cercetărilor. Complexitatea dimensiunilor avute în vedere a fost urmărită ținând seama de principalii beneficiari cărora li se adresează. Vorbim despre studenți, masteranzi, doctoranzi din cadrul unor specializări dintre cele mai diverse: drept, drept european și internațional, administrație publică, relații internaționale și studii europene, științe economice, științe politice, științe ale comunicării, relații publice, limbi străine, limbi moderne aplicate ș.a. Dintr-o altă perspectivă, lucrarea, prin conținutul său, este de un real folos celor interesați de noul sistem de drept european, aflați la început de drum, precum și celor cu preocupări în domeniul practicii europene sau în materii interferente de mai multă vreme, cum este cazul jurnaliștilor care au un rol deosebit de important în diseminarea informației, al oamenilor de afaceri ori al specialiștilor implicați direct în procesul de integrare a țării noastre în Uniunea Europeană, un loc aparte ocupându-l cadrele didactice, și nu numai.

Cercetarea reunește, în paginile sale, într-o mai mică măsură, elemente de drept general al Uniunii Europene (noțiuni, izvoare, principii), la care se adaugă acțiunile care pot fi formulate în fața instanțelor Uniunii Europene (acțiunea în anulare, excepția de ilegalitate, acțiunea în carență, acțiunea preliminară, acțiunea pentru încălcarea obligațiilor ce revin statelor în temeiul Tratatelor).

Partea cea mai consistentă aparține dreptului material al Uniunii Europene. Aici întâlnim analizate, din punct de vedere juridic, politica comercială comună, libertățile de circulație consacrate (mărfuri, persoane, servicii, capitaluri, plăți) și unele elemente de drept concurențial al Uniunii Europene, în 6 capitole din cele 9, câte există în total.

Un merit important al acestui demers este dat de faptul că se constituie într-un argument temeinic privind necesitatea cunoașterii, înțelegerii, aprofundării și aplicării

dreptului Uniunii Europene, nu doar în raporturile dintre particulari (persoane fizice și juridice), aparținând unor state membre diferite, ci și în raporturile dintre particularii care au cetățenia/naționalitatea aceluiași stat. Libertățile, pe lângă faptul că trebuie să știm că există, le fel de bine trebuie știut și că acestea nu sunt depline. Uneori, pot face obiectul, în anumite condiții și limite, al unor excepții, respectiv al unor clauze de salvagardare. Pornind de la realitatea, de necontestat, potrivit căreia un număr mare de cetățeni români valorifică astfel de drepturi în statele membre ale Uniunii Europene, misiunile diplomatice și oficiile consulare dispun, prin intermediul cărții, de încă un instrument de lucru util, deoarece statele membre ale Uniunii Europene dețin un rol important în derularea acestor raporturi, participând la procesul de transpunere și de aplicare a acquis-ului Uniunii Europene, acquis care este extrem de numeros și complex, inclusiv privitor la dimensiunea europeană a protecției diplomatice și consulare.

Un alt argument este acela oferit de evoluțiile legislative interne, cunoscute de România, prin intrarea în vigoare a Codurilor (civil, de procedură civilă, penal, de procedură penală și fiscal), dar și a altor norme semnificativ raportate la legislația Uniunii Europene (de exemplu Legea insolvenței ș.a.). Toate acestea își au originile în modificările constituționale intervenite în anii 1991 și 2003, modificări care au făcut posibilă dobândirea, de către țara noastră, a statutului de stat membru al Consiliului Europei, al NATO și al Uniunii Europene. Pentru dreptul Uniunii Europene, general ori material, relevante sunt prevederile Constituției României, republicată, Titlul VI (Integrarea euro-atlantică), art. 148 – Integrarea în Uniunea Europeană:

„(1) Aderarea României la Tratatul constitutive ale Uniunii Europene, în scopul transferării unor atribuții către instituțiile comunitare, precum și al exercitării în comun cu celelalte state membre a competențelor prevăzute în aceste Tratat, se face prin lege adoptată în ședința comună a Camerei Deputaților și Senatului, cu o majoritate de două treimi din numărul deputaților și senatorilor.

(2) Ca urmare a aderării, prevederile Tratatelor constitutive ale Uniunii Europene, precum și celelalte reglementări comunitare cu caracter obligatoriu, au prioritate față de dispozițiile contrare din legile interne, cu respectarea prevederilor actului de aderare.

(3) Prevederile alin. (1) și (2) se aplică, în mod corespunzător, și pentru aderarea la actele de revizuire a Tratatelor constitutive ale Uniunii Europene.

(4) Parlamentul, Președintele României, Guvernul și autoritatea judecătorească garantează aducerea la îndeplinire a obligațiilor rezultate din actul aderării și din prevederile alin. (2).

(5) Guvernul transmite celor două Camere ale Parlamentului proiectele actelor cu caracter obligatoriu înainte ca acestea să fie supuse aprobării instituțiilor Uniunii Europene”.

Demn de menționat este faptul că întregul demers se află sub semnul implicării, dedicării și preocupării autorului pentru pregătirea generațiilor care s-au succedat, din anul 1990 și până în prezent, generații care au avut și au statut de: studenți, masteranzi, doctoranzi, funcționari publici, dar și de practicieni ai dreptului (aparținând tuturor profesiilor juridice), în cadrul pregătirii inițiale și continue. Aceștia li se adaugă traducătorii, interpreții, consilierii pentru afaceri europene, diplomații, specialiștii în relații publice și comunicare etc. Practic, pe aceștia îi întâlnim, în zilele noastre, într-un număr

din ce în ce mai mare, în toate profesiile, în țară și în străinătate, în mediul public, central și local, dar și în mediul privat, în cadrul instituțiilor, organelor, oficiilor și agențiilor Uniunii Europene și în multe alte entități/organisme ale altor organizații internaționale.

Tocmai de aceea, limbajul folosit în paginile cărții este unul facil, de natură să facă posibilă parcurgerea, cu ușurință, atât de către cunoscătorii de excepție ai materiei, cât și de către aceia care, acum, doresc să se dedice unui astfel de domeniu, de o actualitate și de o perspectivă mai mult decât evidente.

Anexele întregesc conținutul cercetării, conferindu-i caracter practic prin utilitatea, de necontestat, a informațiilor incluse, contribuind la conștientizarea eforturilor referitoare la integrarea României în Uniunea Europeană, după aderarea din 2007, integrare care se dovedește a fi mult mai angajantă.

Informațiile puse la dispoziția cititorilor sunt actualizate până la data predării manuscrisului la Editură.

Cu toate eforturile făcute, pentru documentare și sistematizare, lucrarea este susceptibilă de permanente îmbunătățiri și adăugiri, aspecte pe care le vom avea în atenție în edițiile viitoare, în acest fel înțelegând să participăm la clarificarea unei problematice deosebit de ample, diverse, actuale, dar, mai ales, de viitor și necesare pe care o reprezintă integrarea în Uniunea Europeană, acest nou subiect de drept internațional, având o specificitate aparte, dacă o raportăm la toate celelalte subiecte de drept internațional, din punctul de vedere al instituțiilor, normelor, monedei, cetățeniei, diplomației.

Autorul

ABREVIERI

AELS	Asociația Europeană a Liberului Schimb
alin.	alineatul
art.	articolul
BCE	Banca Centrală Europeană
BNR	Banca Națională a României
C-	Cauză dedusă în fața Curții de la Luxemburg. Cauzele deduse în fața Curții anterior constituirii Tribunalului (de Primă Instanță) nu sunt identificate printr-o literă.
CECO	Comunitatea Europeană a Cărbunelui și Oțelului
CEE	Comunitatea Economică Europeană
CEEA/Euratom	Comunitatea Europeană a Energiei Atomice
CJ	Curtea de Justiție
CJCE	Curtea de Justiție a Comunităților Europene
CIF	Cost, Insurance and Freight
CJUE	Curtea de Justiție a Uniunii Europene
ECLI	European Case Law Identifier
EUR	Euro
FAO	Food and Agriculture Organization of the United Nations
FESF	Facilitatea Europeană de Stabilitate Financiară
FGDSB	Fondul de Garantare a Depozitelor în Sistemul Bancar
FMI	Fondul Monetar Internațional
GATT	General Agreement on Tariffs and Trade
IMM	Întreprinderi mici și mijlocii
JAI	Justiție și Afaceri Interne
JOCE/JO	Jurnalul Oficial al Comunităților Europene (1952-2003)
JOUE	Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (2003 – prezent)
lit.	litera
MESF	Mecanismul European de Stabilizare Financiară
MNE	Măsuri naționale de executare
NC	Nomenclatorul combinat
OMC	Organizația Mondială a Comerțului
ONG	Organizație neguvernamentală
ONU	Organizația Națiunilor Unite
op. cit.	opera citată
OUG	Ordonanță de urgență a Guvernului
pag.	pagina
par.	paragraf
pct.	punctul
PESC	Politica Externă și de Securitate Comună (Pilonul II al UE)

PIB	Produs intern brut
PNR	Programul Național de Reformă
PSP	Prestator de servicii de plată
REFIT	Programul pentru o reglementare inteligentă și performantă
SEBC	Sistemul European al Băncilor Centrale
SEE	Spațiul Economic European
SSNIP	The small but significant and nontransitory increase in prices
ș.a.	și altele
T	Tribunalul
T-	Cauză dedusă în fața Tribunalului (de Primă Instanță) de la Luxemburg.
TCE	Tratatul de instituire a Comunității Europene
TCECO	Tratatul de instituire a Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului
TCEE	Tratatul de instituire a Comunității Economice Europene
TCEEA	Tratatul de instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice
TFUE	Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene
TUE	Tratatul privind Uniunea Europeană
TVA	Taxa pe valoarea adăugată
UE	Uniunea Europeană
urm.	următoarele